

RP 300/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen förslås det att lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna ändras. Avsikten är att i lagen ta in de krav på oberoende vid prognostisering som EU-lagstiftningen förutsätter. Enligt propositionen

ska chefen för den avdelning vid finansministeriet som ansvarar för prognostiseringen efter föredragning självständigt avgöra ärenden som gäller de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Nationell lagstiftning

Enligt 1 § 1 punkten i statsrådets förordning om finansministeriet (610/2003) hör till finansministeriets uppgifter bl.a. att följa upp och prognostisera den ekonomiska utvecklingen. I den nationella lagstiftningen finns inga andra bestämmelser om samhällsekonomisk prognostisering. Ekonomiska prognoser framställs förutom av finansministeriet av bl.a. prognosinstitut och banker.

1.2 EU-lagstiftning

Enligt artikel 4.4 i parlamentets och rådets förordning (EU) nr 473/2013 om gemensamma bestämmelser för övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner och säkerställande av korrigerande av alltför stora underskott i medlemsstater i euroområdet, nedan *förordningen om förhandstillsyn över*

budgetplanerna, ska de nationella finanspolitiska planerna på medellång sikt och budgetförslagen grundas på oberoende makroekonomiska prognoser och de ska ange huruvida budgetprognoserna har framställts eller godkänts av ett oberoende organ. Enligt bestämmelsen ska prognoserna offentliggöras tillsammans med de finanspolitiska planer på medellång sikt och budgetförslag som de ligger till grund för.

En definition av oberoende makroekonomiska prognoser finns i artikel 2 i förordningen om förhandstillsyn över budgetplanerna. Enligt definitionen avses med oberoende makroekonomiska prognoser makroekonomiska prognoser som tas fram eller godkänns av oberoende organ. Med oberoende organ avses enligt definitionen organ som är strukturellt oberoende eller organ som är funktionellt självständiga gentemot medlemsstatens budgetmyndigheter och som omfattas av nationella rättsliga bestämmelser som säkerställer en hög grad av funktionell

självständighet och ansvarsskyldighet, bland annat följande: 1) stadgar baserade på nationell rätt eller tvingande administrativa bestämmelser, 2) att inte ta emot instruktioner från den berörda medlemsstatens budgetmyndigheter eller från andra offentliga eller privata organ, 3) förmågan att snabbt kommunicera med allmänheten, 4) förfaranden för att utse medlemmar på grund av deras erfarenhet och kompetens, 5) tillräckliga resurser och adekvat tillgång till information för att fullgöra sitt mandat.

1.3 Bedömning av nuläget

Den nationella lagstiftning som gäller prognostisering uppfyller inte i formellt hänseende kravet på oberoende enligt förordningen om förhandstillsyn över budgetplanerna, eftersom det i juridisk mening är möjligt att en tjänsteman vid det chefstyrda ämbetsverket av högre rang än den tjänsteman som ansvarar för prognosen, eller en minister, ändrar innehållet i prognosen. Bestämmelser om en ministers rätt att förbehålla sig beslutanderätten finns i 16 § i lagen om statsrådet (175/2003). Enligt paragrafen kan ministern förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som har uppdragits åt en tjänsteman för avgörande. Bestämmelser om motsvarande rätt för högre tjänstemän finns i 37 § (1401/2004) i reglementet för statsrådet (262/2003). Enligt den paragrafen kan den för statsministerns mandatperiod utnämnda statssekreteraren, en statssekreterare såsom kanslichef, en kanslichef samt en understatssekreterare och en avdelningschef förbehålla sig beslutanderätten i ärenden som annars skulle ankomma på en underlydande.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Propositionen har som mål att bringa Finlands lagstiftning i formell överensstämmelse med de krav som EU-lagstiftningen ställer på framställandet av ekonomiska prognoser. Detta ska göras genom att till lagen om sätande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om till-

lämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna fogas en ny 2 a §, enligt vilken chefen för den avdelning vid finansministeriet som ansvarar för prognostiseringen efter föredragning självständigt ska avgöra ärenden som gäller de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga ekonomiska konsekvenser. Genom propositionen befästs gällande praxis enligt vilken finansministeriets ekonomiska avdelning tar fram prognoser självständigt.

4 Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts i den arbetsgrupp vid finansministeriet som har berett den nationella implementeringen av budgetramdirektivet för budgetramverket och förordningen om förhandstillsyn över budgetplanerna (29/2013). På förslag av arbetsgruppen begärdes utlåtanden av statens revisionsverk, finanscontrollerfunktionen, Finlands Bank, Finlands Kommunförbund, Statens ekonomiska forskningscentral, Näringslivets forskningsinstitut, Löntagarnas forskningsinstitut, Pellervo ekonomisk forskning PTT, statsrådets kansli, social- och hälsovårdsministeriet, Statistikcentralen, Statskontoret, Arbetspensionsförsäkrarna TELA, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Akava, Finlands näringsliv EK rf och kommunala arbetsmarknadsverket KT. Största delen av remissinstanserna tog inte ställning till prognostiseringens oberoende eller ansåg att den lösning som arbetsgruppen föreslagit var möjlig. Vissa remissinstanser ansåg det inte vara självklart att en prognostisering som är placerad vid finansministeriet uppfyller kraven på oberoende.

5 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012) en ny 2 a § som följer:

2 a §

Finansministeriets prognostisering

Chefen för den avdelning vid finansministeriet som ansvarar för prognostiseringen avgör efter föredragning självständigt ären-

den som gäller de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Finansminister *Antti Rinne*